

PHẦN II

NHỮNG BÀI VIẾT CỦA Mẹ

□

(Ghi lại những quãng sống tuyệt vọng đau khổ,
nhưng NHỜ VÀO HÌNH ẢNH ÂU CƠ
mà Mẹ mới có thể lại tự đứng lên.)

□

*Một phiến mây buồn vương mắt biếc
Mùa thu chưa dứt đã tàn đông
Chim di mỗi cánh bay tìm tổ
Ta biết tìm đâu một tấm lòng?
(TTBG)*

NHẬT NGUYỆT BUỒN NHƯ NHAU

(Tập II)

Tác phẩm tặng riêng Âu Cơ, con gái đã sống trên
những khổ đau của Bố và Mẹ.

(TTBG)

□

TỰA

*Trên căn phòng nhỏ góc đường Số Hai
Em vẫn ngồi ngắm vàng trăng lạnh
Chép lại trần gian
Chuyện một mai.
(Thơ TNH)*

Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau tập I xuất bản **tháng 11/1995**. Những biến động tình cảm dữ dội xảy đến liền ngay sau đó trong cuộc sống giữa tôi và TNH khiến tôi không còn muốn viết tiếp tập II nữa. Nhiều độc giả điện thoại han hỏi, tôi chỉ ừ ào cho qua câu chuyện. Trong thâm tâm, tôi không trốn chạy được một điều rõ ràng như một dấu ấn của định mệnh (lại định mệnh!) rằng cuộc đời tôi chỉ là kết tụ của một chuỗi những điều dang dở. Bộ Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau hai tập, một tác phẩm tình cảm, có lẽ phải chịu chung số phận dở dang như chính những gì đã trôi qua trong quá khứ tôi.

Nhưng rồi ngày một ngày hai, tâm tư tôi dần biến đổi. Tôi tự thấy không có quyền bỏ rơi đứa con tinh thần cưu mang trong nhiều ngày tháng. Đứa con đầu làm tôi đau đớn thì cũng là rút tủy từ trong máu thịt tôi mà thành hình nên. Tôi lại ngồi vào bàn, vùi đầu trên những câu chuyện nát lòng vẫn còn nguyên dấu hằn mới mẻ. Nhưng tôi tự hỏi, hai mươi năm trôi đi kể từ tháng 4/1975, mọi biến động tình cảm xưa đã hoàn toàn chìm lắng, chữ nghĩa tôi bình thân từ chính trái tim tôi bình thân, sự chào đời của Tập I mới được thực hiện hoàn hảo; còn bây giờ, những vết thương tâm hồn chưa lành kín miệng, không biết sự gì sẽ xảy ra nếu như tôi lại cho chào đời tập II?

Có điều đầu thế nào thì cũng không thể phủ nhận được rằng chỉ tôi duy nhất mới là người tự chữa nỗi cho mình cơn bệnh trầm kha u uất. Vẫn biết thời gian làm phôi pha mọi thứ, nhưng có những nỗi đau, con người không thể chờ thời gian đem cho niềm lắng đọng. Trong trường hợp như vậy, một ca mổ là điều vô cùng cần thiết. Hành động hoàn tất Tập II chính là “một ca mổ” như tôi đã viết ở trên.

Một lần Lê Duy Linh nói với tôi:

“Sự bất hạnh và cũng là may mắn của chị nằm ở điểm, trong đời, chị từng trải qua nhiều mối tình nhưng lại chẳng học được chút kinh nghiệm nào từ các tình yêu ấy. Mối tình của ngày hôm trước --dấu đau đờn đến đâu—tan vỡ, chị vẫn có thể sẵn sàng lao trọn cuộc đời vào một mối tình mới của ngày hôm sau bằng tất cả nồng cháy đam mê.”

Anh tiếp trong cái cười nghiêm trang pha phần vui thú:

“Đó là kiểu yêu của TTBG! Yêu như chưa từng bao giờ yêu trước đó. Yêu, tựa hồ ngày mai sẽ phải chết đi để không còn có thể yêu ai!”

Nhận định của anh quả không sai với con người tôi. Suốt một chuỗi đời mấy chục năm, trải qua nhiều mối tình điếm lệ nhưng lúc nào trong tình yêu tôi vẫn thấy mình như đứa con gái 18 tuổi còn nhiều khờ dại. Mối tình nào của tôi cũng đều là *"tình thứ nhất"*. Mối tình *"lớn nhất"* trong đời tôi chỉ là *"Tình của ngay hiện tại thời điểm xảy ra."* Tôi trân trọng tình yêu, đặt nó lên ngai cao tưởng nghĩ. Tôi không biết làm thơ để vinh danh tình yêu, ca tụng người yêu, nhưng trên đủ mọi mặt của từng mối tình đã trải, tôi sống chết hết cả tâm hồn và thể xác mình cho tình yêu.

Tuy nhiên vì không *"thuộc"* nổi chút bài học nào từ tình yêu đem lại mà luôn luôn tôi *"may mắn"* tìm gặp được những mối tình say đắm. Và cũng vì không có kinh nghiệm tình yêu nên trong tất cả mọi mối tình, tôi đều *"bất hạnh"* nhận lãnh những dằn vặt đau thương cao độ của tình yêu.

Với TNH, trong cuộc hôn nhân kéo dài 8 năm, tình yêu vẫn là nguyên nhân khởi đi cho những *may mắn* và *bất hạnh* trong cuộc đời tôi phải trải.

Hạnh phúc đạt tới một vị trí vững vàng cao nhất:

*"Tôi thức giấc khi chiều tắt thở
Đêm mở ra những chuyện hoang đường (...)
Ở cơn mê thiếp tôi còn thấy
Tôi phục sinh bởi nụ cười em."*

Đam mê cũng phô bày những cánh cửa huy hoàng như ánh mặt trời buổi sớm mai:

*"Em ơi! Mắt đêm sâu đá dựng
Vào nhau một cuộc đã cuồng điên. (...)
Lẫn liệt em đi trên khổ nạn.
Từng bước ngang nhiên giữa bụi mờ."*

Rung cảm chân thành trong nỗi chờ che rộng lượng:

*"Nàng ngủ bên gối lạnh
Ta ngồi nhìn sao băng
Giấc ngủ nàng thường trự
Nên ta thức cũng đành."*

Thương yêu chiều chuộng đầy đầy mọi phía:

*"Ta ôm nàng thật sát (...)
Mặt trời mọc đêm thâu
Vì nàng không chịu thức
Nhật Nguyệt buồn như nhau."*

Dù vậy, dằn vặt đau thương cũng không kém phần ngát ngậy trong cái bề trâm luân của một thứ tình yêu điên đảo:

*"Chín năm. Ngực giầy soi gương máu
Em thấy gì trong ấn tích ta? (...)
Trên cảnh hạnh phúc hoa đơm trái
Trái Hạnh Phúc bầm hạt Khổ Đau."*

Nhưng chia xẻ hiểu biết cũng là điều hàng đầu nối kết hai tâm hồn nhiều kiêu hãnh sau biết bao lần thử thách đắng cay

*“Với chúng ta
Tình yêu không phải là những buổi chiều vàng
Có mây bay lãng đãng
Mà là những đêm giông bão cuồng điên
Mà là những ngày ngụt ngàn núi lửa
Nhưng tinh thể của mỗi người chúng ta
Sẽ sáng ngời sau từng giây phút đó
Bởi ở trong tận cùng đau khổ
Chúng ta chỉ chỉ cho nhau lòng chân thực
Phải không em?”*

*
* *

Ở đây tôi không làm chuyện so sánh giữa mỗi tình này với mỗi tình khác. (Không! Tôi không phải mẫu đàn bà ưa thích dùng tình yêu của đàn ông trao tặng như một thứ thành tích điểm trang cho cuộc đời mình). Nhưng ở đây, có điều rất khác biệt tôi muốn đề cập: *“Trong cuộc đời đào hoa giông gió, mỗi tình TNH đã là mỗi tình cuối cùng tôi còn mong nhận đón.”* Cũng vì điều này mà tôi mới chứng thực được sự nhỏ bé vô cùng của con người mình một khi cái lưới thiên la địa võng của Định Mệnh đã nhắm đúng tôi mà chụp. Cũng vì như vậy mà trong đoạn kết có phần đột ngột của cuộc hôn nhân, tôi mới dễ dàng rời thoát ra ngoài những tâm cảm dày vò từ tình yêu đem lại cho tôi.

Tám năm, dẫu đường đặng, cũng chỉ là một quãng đường tôi phải bước đi trên con đường dài của một kiếp truân chuyên cùng tận; trong đó tôi đã gặp nhiều bóng mát, nhiều con suối êm đềm để có thể dừng chân giây lát dưới vòm trời chói chang nắng cháy. Tôi cũng tìm ra sự thanh thản tâm hồn những đêm trôi lạc dưới bầu trời đầy ánh sáng sao... Nhưng cũng còn rất nhiều hóc đá cheo leo phải trèo phải vượt; các thú hoang rần rết sẵn sàng cắn mổ vào người; những hổ thẳm, bóng tối đầy hãi hùng kinh sợ; những chiếc gai nhọn dễ dàng khiến đôi gót nhỏ phải ứa ra nhiều giọt máu đỏ tươi.

Tám năm, điểm ghi nhận rõ rệt chính là sự cô đơn ghê gớm mà cả tôi lẫn TNH đều phải trải qua trên chiều hướng một tình cảm tuyệt vọng. Nỗi cô đơn một cách *“rất đặc thù không thể cưỡng và rất là triết học”* mà Thượng Đế chỉ đặt để lên vai những nghệ sĩ, nhà văn:

*“Em mê trong góc hôn u uất
Nên cửa trần gian khép đọa đầy (...)
Mấy hướng hoang mang thời phế tích
Ta còn một hướng của đơn côi.”*

Tám năm, tôi và TNH đều phải đóng vai trò con quay cứ bị búng mãi dưới bàn tay nghịch đùa của Định Mệnh. Sức quay tàn bạo đến lắm khi trên nhiều tình huống, cả hai không thể tự mình kèm nối một câu than:

*“Làm sao giết phút sầu khiêng cưỡng
Trăng nở vô cùng con tình mê*

*Ta dài giọng hú xanh thiên cổ
Gọi những vàng trắng chết trở về.”*

Lắm khi phải bật lên tiếng kêu tuyệt vọng trước cái vòng nhân sinh quái gỡ:

*“Rời ra Nhật cũng buồn như Nguyệt
‘Thiên cổ kỳ oan’. Sợi tóc cuồng
‘Ngã tự cư’ hê! Sông tiếp biển
Chim khóc bờ Tây, dạt bãi Đông.”*

Lắm khi tưởng phải buông tay đầu hàng số phận:

*“Thì thôi, ta lỡ tầm sai kiếp
Trút cạn tơ xanh. Vĩnh biệt người (...)
Chim ủ mùa thương lẫn tuyết mệnh
Lịm vết dao thừa đứt cuống tim.”*

Lắm khi phải cúi đầu van nài nhau những tiếng đau thương:

*“Mấy cõi chung, riêng. Sầu tụy tuyệt
Rượu đã bằm môi. Lưỡi đắng thềm
Đời bão. Em ơi, đời bão lớn
Giữ gìn nhau một chút bình yên!”*

*
**

Với tôi, *một quyển tiểu thuyết chỉ là một cuộc đời được thu nhỏ lại trên vài trăm trang giấy*. Những dữ kiện cấu thành một tác phẩm văn chương đều ít nhiều được rút tĩa từ những kinh nghiệm thật ngoài đời của nhà văn. Bắt tay vào Nhật Nguyệt II chỉ có nghĩa là tôi đang ghi xuống một câu chuyện mà bất cứ ai cũng có thể là nhân vật chính. Ngoài ra, không cảm nghĩ nào khác so với tính cách khiêm nhường tự thân tôi vẫn nghiền ngẫm về cuộc đời mình trong suốt nhiều năm.

Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau tập II là một bắt đầu và một kết thúc càng dữ dội hơn trên những đám say lẫn cùng đau khổ nhận lãnh từ tình yêu đưa đến. Đó là lời tự thú của một người đàn bà được yêu rất nhiều nhưng lại không bao giờ đem được cho các người đàn ông yêu mình những hạnh phúc –dẫu nhỏ nhoi. Đó cũng là sự phơi trải oan khiên, những oan khiên bắt nguồn từ khởi thủy vào đời, hay cũng từ Nhật Nguyệt Buồn Như Nhau Tập I. Ở đây, các nhân vật chỉ là nạn nhân nhỏ bé trong một thứ trò chơi tàn nhẫn của Con Tạo. Những bóng ma và những con người thật. Những kiếp đời đan thắt vào nhau trên cùng bình diện nhiều uẩn khúc bi thương. Nhưng ở đây sự phơi trải không còn là của một đứa con gái trẻ hai mươi một năm về trước –*lân tan vỡ ngày hôm qua sẽ trở thành bước vững vàng hy vọng hơn cho một ngày mai phóng tới--*, mà là của một người đàn bà đã chín muồi những dẫn xé bởi định mệnh và tình yêu, nhìn cuộc đời bằng ánh nhìn chịu đựng và tha thứ (dẫu bi quan hơn trước) –*cây Thánh Giá đã đặt lên vai, hãy nên vác cho đến cùng đời sống. Ngày mai cũng chỉ là ngày hôm nay, sức đề sẽ nhẹ hơn khi con người đã quen rồi với mọi khổ đau từ nó tạo ra*.

Giống như Tập I, Nhật Nguyệt II là quyển sách mang chủ đề Tình Yêu, mọi dữ kiện liên quan đều nảy sinh và xoay quanh tụ điểm tình yêu. Sự kết thúc của câu chuyện –dù tàn nhẫn đến đâu—cũng chỉ đặt nền tảng trên tình yêu duy nhất. Một chân lý xưa như trái đất nhưng không hề sai lệch: *“Tình Yêu làm quay cuồng cho con người dữ dội hơn bất cứ thứ gì trong đời sống, nhưng Tình Yêu cũng là điều lớn nhất có thể giải hóa muôn vàn thống khổ trong cuộc sống con người.”*

Viết Nhật Nguyệt II, tôi muốn nói lên lời nài xin tha thứ của mình đối với Tình Yêu: *những mối tình đắm say trong đời tôi; những mối tình không nhận được của tôi lời đáp trả trọn vẹn; những mối tình nửa vời đứt đoạn; luôn cả Mối Tình Cuối Cùng đã đem cho tôi biết bao êm đềm và cả bao dày xéo thương đau.*

Viết Nhật Nguyệt II, tôi chỉ dám mang ước vọng trình bày một mẫu đời nhỏ bé, một hoàn cảnh, tâm tư nhiều dao động trong cuộc sống đầy tang thương đau bể...., các trạng huống mà bất cứ ai cũng đều có thể vướng mắc. Sự Thật mang tính xẻ chia, thông cảm. Không kinh nghiệm nào giống kinh nghiệm nào. Tuy nhiên, người ta có thể nhìn vào kinh nghiệm kẻ khác để một lần nào đó, tìm ra cho chính mình một hữu ích riêng.

*(Trần Thị Bông Giấy
San Jose, October 15/1996).*

□